

RTU studiju kurss "Personības attīstība un izaugsme modernā sabiedrībā"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1240
Nosaukums	Personības attīstība un izaugsme modernā sabiedrībā
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā tiek padziļināta izpratne par personības attīstības un izaugsmes iespējām mūsdienu sabiedrībā, akcentējot gan individuālos, gan sociālos attīstības faktorus. Praktiskajās nodarbībās un semināros studenti pilnveido tādas būtiskas prasmes kā kritiskā domāšana, emocionālā inteliģence, komandas darbs, komunikācija, uzņēmība, kā arī analītiskās un organizatoriskās prasmes. Kritiskās domāšanas attīstīšana notiek caur kognitīvo prasmju mērķtiecīgu pilnveidi – problēmu formulēšana, klasificēšana, salīdzināšana, aizspriedumu atpazīšana, secināšana, sintezēšana un vērtēšana. Tiek attīstītas arī sociālās un komunikatīvās prasmes, piemēram, tolerance, spēja pieņemt alternatīvus viedokļus, piedalīties diskusijās un sadarboties, īpaši sarežģītās profesionālās situācijās. Līdztekus kognitīvajiem un sociālajiem aspektiem tiek veicināta arī emocionāli vērtējoša attieksme lēmumu pieņemšanā, kas balstās uz ētiskām vērtībām, pašrefleksiju un personības izaugsmes apziņu.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Attīstīt studentu izpratni par personības attīstības procesiem mūsdienu sociālajā kontekstā, veicināt reflektīvu domāšanu, iekšējo izaugsmi un spēju līdzsvaroti strādāt sarežģītās, dinamiskās profesionālās situācijās. Attīstīt studentu spēju: izprast un analizēt personības attīstības procesus dažādos dzīves posmos un sabiedrības kontekstos, reflektēt par savu identitāti un profesionālo lomu sociālajā darbā, veidot personisko izaugsmes ceļu, integrējot teorētisko izpratni, ētiskos apsvērumus un profesionālo pieredzi, uzturēt emocionālo līdzsvaru un reflektīvu praksi, darbojoties sarežģītās un dinamiskās profesionālās situācijās. Studiju kursa uzdevumi: identificēt un raksturot personības attīstības posmus un mehānismus, balstoties uz mūsdienu attīstības psiholoģiju un sociālo teoriju (zināšanu kompetence); analizēt un interpretēt personības izaugsmi konkrētā sociālajā, kultūras vai profesionālā kontekstā, sasaistot to ar sabiedrības izaicinājumiem (analītiskā un kontekstuālā kompetence); reflektēt par savu personīgo un profesionālo attīstību, apzināt vērtības, iekšējos resursus un attīstības vajadzības (pašrefleksijas un pašattīstības kompetence); veidot un uzturēt ētisku, emocionāli līdzsvarotu profesionālo attieksmi, īpaši strādājot ar cilvēkiem krīzē vai pārmaiņu procesā (sociāli emocionālā kompetence); pielietot radošas un reflektīvas metodes pašizziņai, personības līdzsvara uzturēšanai un profesionālai pilnveidei (radošā un profesionālās pilnveides kompetence).
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba uzdevumi šajā kursā ir palīdzēt studējošajiem apvienot teorētiskās zināšanas par personības attīstību ar savām pieredzēm, attīstīt reflektīvu domāšanu un veicināt personīgo izaugsmi. Uzdevumi dod iespēju izpētīt personības veidošanās mehānismus un teorijas, analizēt to īstenošanos mūsdienu sabiedriskajā kontekstā, kā arī apzināt savas vērtības un attīstības vajadzības. Šādā veidā tiek nostiprinātas zināšanu kompetences (attīstības posmu, mehānismu un teoriju pārzināšana) un vienlaikus trenēta analītiskā un kontekstuālā kompetence, piemēram, spējas interpretēt personības attīstību konkrētās sociālās situācijās. Studējošie tiek mudināti atpazīt savas stiprās un vājās puses un regulāri reflektēt par praksi, piedzīvojumiem un lēmumiem. Turklāt emocionālā inteliģence un empātija – spēja apzināt savas jūtas un atpazīt citu emocijas – tiek uzskatīta par būtisku, lai veiksmīgi darbotos grūtos profesionālos apstākļos. Radošās metodes, piemēram, pašizziņas rīku izstrāde, sniedz papildus atbalstu individuālai un profesionālai attīstībai. 1.uzdevums - Analītiskais apraksts: Studējošie izvēlas vismaz divas personības attīstības teorijas un raksta eseju par to piemērošanu mūsdienu sabiedrības kontekstā. Šāds uzdevums sasaista teorijas ar konkrētu sociālo situāciju vai izaicinājumu (piemēram, identitātes veidošanos digitālajā laikmetā). 2.uzdevums - Gadījuma izpēte: Studējošie analizē konkrētu gadījumu (piemēram, klienta krīzes situāciju vai personības veidošanās stāstu) no personības attīstības teoriju viedokļa. Uzdevums ietver problēmas identifikāciju, teorētiskā pamata sasaisti ar reālu situāciju un ieteiktu rīcības variantus. Tas veicina gan analītisko, gan sociāli emocionālo kompetenču attīstību (ētiska izpratne, līdzietīga attieksme). 3.uzdevums - Radošais projekts: Studējošie izstrādā personisko attīstības plānu vai rīku, izmantojot radošas metodes (piemēram, vizuālo portfeli, pašizziņas kartes vai video-refleksiju). Uzdevums nodrošina praktisku pašizziņu un ļauj trenēt radošas pieejas savas pilnveides procesā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Egidess, Arkādijs Personības psiholoģiskais portrets.- R.: Jumava, 2007. 307 lpp. 2. Keltikangasa-Jervinena, Līsa Augsta pašapziņa.- Rīga : Zvaigzne ABC, 2013. 228 lpp. 3. Miller, Patricia H. Theories of Developmental Psychology.New York : Freeman, 1983. xiv, 498 p. 4. Moscovici, Serge The Making of Modern Social Psychology.- Polity Press, 2006. xvii, 296 p. 5. Personības psiholoģija.- Rīga : Banku augstskola, 2008. 113 lpp. 6. Schultz, Duane P. Theories of personality.- Australia : Thomson/Wadsworth, 2005. xvi, 532 p. Papildu/Additional: 1. Enkelmanis, Nikolauss B. Harisma.-Rīga : Madris, 2008. 182 lpp. 2. Lasmane, Zane Sociālais darbs kā profesionāla karjera Latvijā SDSPA "Attīstība", 2001. 188 lpp. 3. Ozola, Inita Grāmata pašizausmei.- Rīga : RaKa, 2018.-. 68 lpp. 4. Pipere, Anita Ilgtspējīga attīstība - no zināšanām uz darbību.- Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule", 2015. 103 lpp. 5. Postmodern Self Psychology.- The Analytic Press, 2002. xi, 261 p. Citi informācijas avoti/Other sources of information: Datu bāzes: SAGE, EBSCO, Cambridge Journals Online, ScienceDirect https://epale.ec.europa.eu/lv/blog/epale-intervija-oto-sarmers-laimainitu-sistemu-ir-jabut-drosmei-doties-preti
Nepieciešamās priekšzināšanas	-

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Personība un identitāte 21. gadsimtā – digitālā laikmeta un mainīgo lomu ietekme. Personības struktūras modeļi. Personības piecu faktoru modelis (P.Costa, R.McCrae). Personības transformācija pārmaiņu laikā – sabiedrība, tehnoloģijas, attiecības	4	10	0	0
Attīstības psiholoģija pieaugušajiem – izaugsmes posmi, krīzes, pārejas.	4	10	0	0
Sociāli emocionālā inteliģence un pašregulācija. Izturība, elastība un emocionālā noturība (resilience).	4	10	0	0
Kritiskā domāšana. Autentiskums, pašvērtība un iekšējie resursi. Reflektīvā prakse un pašizpēte profesionālajā darbā.	4	10	0	0
Pamatkompetences mūsdienu sabiedrībā, to raksturojums, attīstīšanas iespējas. Pieaugušo pašizjūtas nosacījumi un profesionālās kompetences attīstība Personība profesionālajā saskarsmē – robežas, līdzjutība, empātija.	4	10	0	0
Vērtības, vajadzības un ētiskā stāja personības attīstībā. Laika menedžments. Stresa menedžments.	4	10	0	0
Kopā:	24	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Pēc studiju kursa apguves studenti: * Analizē personības attīstības procesus un faktorus, kas ietekmē izaugsmi dažādos dzīves posmos un sociālajos kontekstos. * Izvērtē attīstības teorijas un pielieto tās profesionālajā darbībā, sasaistot ar konkrētām praksē sastopamām situācijām. * Demonstrē spēju reflektēt par savu personības attīstību, vērtībām, emocionālajiem resursiem un identitātes dinamiku profesionālajā dzīvē. * Attīsta prasmi profesionāli rīkoties emocionāli un ētiski sarežģītās situācijās, saglabājot līdzsvaru, empātiju un ētisku stāju.	Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām. Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi. Vērtēšanas kritēriji: Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana – 25%; studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu – 25%; Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana – 50 %. Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analizē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija. Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.

* Pielieto sociāli emocionālās, komunikatīvās un kritiskās domāšanas prasmes, veidojot profesionālu sadarbību, diskusiju un risinājumu izvērtēšanas kultūru. * Veido savu izaugsmes plānu, izmantojot pašrefleksiju vai citus personīgās pilnveides rīkus.	Patstāvīgo darbu uzdevumu saturs vērtējams atbilstoši šādiem kritērijiem: Teorētiskā un saturiskā atbilstība: precīza personības attīstības teoriju un citu literatūras avotu izmantošana, piemēru un situāciju atbilstība uzdevuma prasībām. Analītiskā dziļums un konteksts: spēja kritiski analizēt situāciju vai tēmu, interpretēt to konkrētajā sociālajā kontekstā un sasaistīt ar kursa mērķiem. Radošums un inovācija: neordināru pieeju izmantošana uzdevumu izpildē, jaunu risinājumu piedāvāšana un spēja izteikt jēgpilnus secinājumus. Forma un akadēmiskais stils: skaidra izstrādātā patstāvīgā darba struktūra, loģiska uzdevuma prezentācija, pareiza terminoloģija, atsauces uz avotiem un akadēmiskais valodas stils. Termiņu ievērošana: savlaicīga patstāvīgo darbu iesniegšana atbilstoši noteiktajiem termiņiem
--	--

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Starppārbaudījums – darbs semināros, formatīvā vērtēšana	25
2. Starppārbaudījums – patstāvīgo darbu summatīvais vērtējums	25
Eksāmena darbs: Refleksija par studiju kursa satura apguvi, izmantojot daudzveidīgās jautāšanas pieeju (kuba jautājumi)	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	